

Članovi GDNS proveli su dva nezaboravna dana, 19 i 20.10.2018 godine, u varošici Krupanj. Prisustvovali smo manifestaciji "Plodovi Rađevine" koja se svake godine ovde održava. Pomogli smo domaćinima oko determinacije gljiva, a zatim nastavili druženje.

Krupanj je inače veoma bogat gljivama. Dva Gljivarska društva koja postoje ovde, sakupila su 50-tak vrsta gljiva uprkos suši koja je u poslednjih 1-2 meseca pogodila celu Srbiju. Posle podne u obilazak Krupnja nas je vodio Dragan Grujić, predsednik UG Pečurka Krupanj.

Prvog dana po podne Dragan nas je vodio da vidimo crkvu Svetog Vaznesenja Gospodnjeg u Krupnju, spomen-crkvu palim na Mačkovom kamenu 1914. godine. Zatim smo obišli i Muzej u Krupnju, riznicu koja čuva prošlost i garantuje budućnost. Najbolji primer kako brinuti o prošlosti čuvajući novim generacijama nasleđe predaka. Svi predmeti u muzeju su sakupljeni trudom sveštenika Aleksandra Đurđeva i autentični su. Videli smo tu lokalne nošnje sa početka 20-tog veka i sliku Krupnja kakvog više nema jer je do temelja porušen za vreme drugog svetskog rata. Najviše pažnje je izazvala „Dozvola za bračni ispit“ iz 1928 godine. Svi su prokomentarisali da bi je trebalo ponovo uvesti. Bilo je tu muzičkih instrumenata, zastava, tekstova, oružja i još puno predmeta iz istorije Krupnja. Otišli smo iz muzeja sa utiskom da bi svako mesto u Srbiji trebalo da ima nešto slično da mladi mogu da se podsete istorije svoga grada ili sela..

Uveče su nam domaćini priredili druženje uz večeru i muziku. Dobili smo i zahvalnicu za pomaganje u organizaciji manifestacije.

Ujutro, posle doručka, krenuli smo u obilazak okoline Krupnja. Prvo smo posetili Mačkov Kamen, poprište krvavih borbi 1914. godine, mesto gde treba učiti istoriju. Obišli smo i novi hram muzej Svetog Stefana Visokog, započet i završen ove godine kada se obeležava stogodišnjica završetka velikog rata. Saznali smo od domaćina da je povodom Osvećenja 20 septembra 2018 godine liturgiju služio Patrijarh srpski Irinej.

Posetili smo i Soko grad koji se nalazi u blizini Krupnja i do njega se stiže novim asfaltnim putem koji ide prema Ljuboviji i dalje Bosni. To je bilo poslednje uporište Turaka u Srbiji. Grad, tvrđava je nekada izgrađen na visokoj steni i praktično je bio neosvojiv. Zanimljivo je da su Turci prihvatali na kraju da ga napuste samo pod uslovom da se posle toga grad razruši eksplozivom. Danas su tamo zidine grada koje svedoče o burnoj istoriji ovog kraja. Pored zidina podignut je 2000-te godine krst visok 12 metara koji je, koliko sam čuo, pozlaćen i presijava se na popodnevnom suncu.

Ispod Soko grada nalazi se manastir posvećen svetom Vladiki Velimiroviću. Muzej i okolna priroda su za pamćenje, a dvorište je uređeno sa puno ukusa. Cveće je na svakom koraku.

Obilazak okoline Krupnja završili smo u crkvi Uspenja Presvete Bogorodice u Dobrom Potoku iz 1528.godine. Muzejske postavke u okviru ovog kompleksa nešto su što treba videti, i mesto

gde se treba vratiti. Postoji čak i Gljivarski kutak koji ima sve potencijale da se pretvori u muzej gljiva i školu gljiva u prirodi.

U Krupanj dolazimo godinama, ali se do sada nismo previše interesovali za nešto što gotovo da i nema veze sa gljivama. Hvala Draganu Grujiću što nas je poveo na ovo putovanje kroz istoriju Krupnja i okoline. Svakome, koga put nanese u ove krajeve, preporučujemo da posete ove lokacije.

Tekst i fotografije:

Stevan Baluban, GDNS

